

HƯỚNG DẪN PHƯƠNG PHÁP TỰ HỌC MÔN TRIẾT HỌC MÁC - LÊNIN CHO SINH VIÊN CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC Ở NƯỚC TA HIỆN NAY

Đông Thị Tuyền

Trường Đại học PHENIKAA

Email: tuyen.dongthi@phenikaa-uni.edu.vn

Tóm tắt: Hướng dẫn tự học môn Triết học Mác - Lênin là quá trình chỉ dẫn, giúp đỡ của người dạy đối với người học, nhằm hình thành và rèn luyện cho người học phương pháp, kĩ năng và thói quen, ý chí tự học môn khoa học đó một cách hợp lý, hiệu quả và thường xuyên, qua đó giúp người học từng bước nâng cao được kết quả học tập và nghiên cứu môn học.

Từ khóa: Hướng dẫn phương pháp tự học, Triết học Mác-Lênin, sinh viên, đại học.

Nhận bài: 20/11/2021; Phản biện: 22/11/2021; Duyệt đăng: 25/11/2021

1. Mở đầu

Cuộc cách mạng khoa học - công nghệ và cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư đang tác động mạnh mẽ và có ảnh hưởng rất lớn đến tất cả các lĩnh vực của đời sống kinh tế - xã hội của tất cả các quốc gia, dân tộc trên phạm vi toàn thế giới. Sự thay đổi của công nghệ cũng đã làm tăng lên nhanh chóng khối lượng tri thức của loài người, đòi hỏi sinh viên (SV) phải có tư duy nhạy bén để nắm bắt những kiến thức kỹ năng mới, khả năng sáng tạo, thích ứng với thách thức. Việc dạy học không thể “nhồi nhét” vào đầu óc người học khối lượng tri thức ngày càng nhiều đó, mà phải quan tâm đến việc dạy cho người học phương pháp (PP) học tập tích cực, cốt lõi là phương pháp tự học (PPTH) để có thể đáp ứng được yêu cầu của xã hội hiện đại.

Trong quá trình dạy học các môn Lý luận chính trị nói chung, môn Triết học Mác - Lênin nói riêng, phải trang bị cho người học thế giới quan, phương pháp luận khoa học, tư duy lý luận để có thể lý giải những vấn đề thực tiễn cuộc sống đang đặt ra. PP dạy và học tích cực góp phần đáp ứng được yêu cầu đó. Nhận thức đúng đắn về vấn đề này, ở nước ta Đảng, Nhà nước, ngành Giáo dục và Đào tạo luôn quan tâm, chú trọng đến công tác phát triển giáo dục - đào tạo, đến việc đổi mới nội dung, chương trình và phương pháp dạy học (PPDH) các môn học trong đó có môn Triết học Mác - Lênin. Song, trên thực tế việc triển khai đổi mới PPDH, nhất là phương pháp tự học các môn Lý luận chính trị nói chung, môn Triết học Mác - Lênin nói riêng ở hầu hết các trường đại học trong cả nước nhìn chung còn chậm và hiệu quả chưa cao, chưa đáp ứng được yêu cầu đặt ra.

Qua khảo sát thực tiễn việc giảng dạy các môn Lý luận chính trị, trong đó có môn Triết học Mác - Lênin ở

một số trường đại học trong nước, tác giả thấy rằng, có nhiều giảng viên chưa quan tâm đến việc hướng dẫn PPTH cho SV một cách khoa học, cho nên SV chưa nắm được phương pháp, kĩ năng và hình thành thói quen tự học. Còn nhiều SV chưa thực sự nỗ lực, tích cực trong học tập các môn Lý luận chính trị, dẫn đến kết quả học tập môn học này chưa cao.

Vậy, vấn đề tự học và hướng dẫn PPTH môn Triết học Mác - Lênin cho SV đại học là rất cần thiết và cấp bách hiện nay, nhằm góp phần nâng cao chất lượng và hiệu quả của quá trình giáo dục và đào tạo ở bậc đại học.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Lý luận chung về hướng dẫn PPTH

Các nhà giáo dục lớn trên thế giới ở cả phương Đông và phương Tây, từ thời cổ đại cho đến nay đã từng nhấn mạnh rằng: Muốn phát triển trí tuệ bắt buộc người học phải phát huy tính tích cực, độc lập, sáng tạo để tự mình giành lấy tri thức. Nhà giáo dục Khổng Tử (551 - 479 Tr.CN, ở Trung Quốc), trong cuộc đời dạy học của mình luôn quan tâm và coi trọng mặt tích cực suy nghĩ của người học. Ông từng lưu ý học trò: dạy một, người học phải biết mười, “kẻ nào không cố công tìm hiểu ta chẳng dạy cho, kẻ nào không bộc lộ tư tưởng của mình ta chẳng khai sáng cho, kẻ nào bày một mà chẳng biết hai ta chẳng dạy nữa”; Nhà sư phạm lỗi lạc người Tiệp Khắc J.A.Comenxki (1592 - 1670) đã khẳng định: “Không có khát vọng học tập thì không thể trở thành tài năng”... Muốn vậy, phải tăng cường khuyến khích người học tự khám phá, tự tìm tòi và suy nghĩ trong quá trình học tập. Trách nhiệm của người giảng viên là phải đặc biệt quan tâm đến việc giáo dục động cơ học tập đúng đắn cho SV, đó là điều kiện cơ bản để SV tích cực, chủ động trong học tập. Các kỹ năng cơ bản của tự học là vấn đề

hết sức quan trọng đảm bảo cho người học đạt kết quả cao trong học tập. Do vậy, giảng viên cần bồi dưỡng, hình thành kỹ năng tự học cho SV thông qua việc giao bài tập nhận thức cho SV trong thời gian tự học.

Trong những năm gần đây, dạy học đã có bước đột phá mới: đã chuyển dần từ dạy học "lấy người dạy làm trung tâm" sang dạy học "lấy người học làm trung tâm" hay "dạy học hướng vào người học". Như nhà giáo dục nổi tiếng J. Dewey cho rằng: "Học sinh là mặt trời, xung quanh nó quy tụ mọi phương tiện giáo dục". Quan điểm giáo dục này đã trở nên phổ biến trong giáo dục đào tạo ở các nước phương Tây hiện nay.

Ở Việt Nam, hoạt động tự học chỉ thực sự được quan tâm nghiên cứu và triển khai từ nền giáo dục cách mạng mà Chủ tịch Hồ Chí Minh vừa là người khởi xướng vừa là tấm gương sáng ngời về ý chí quyết tâm và PPTH. Người đã động viên toàn dân: "Phải tự nguyện, tự giác xem công việc học tập là nhiệm vụ của người cách mạng, phải cố gắng hoàn thành cho được do đó mà tích cực, tự động hoàn thành kế hoạch học tập". Người còn chỉ rõ: "Về việc học tập phải lấy tự học làm cốt". Kế thừa quan điểm của Hồ Chí Minh, Đảng ta đã đưa ra chủ trương: Cần phải "Đổi mới mạnh mẽ phương pháp giáo dục - đào tạo, khắc phục lối truyền thụ một chiều, rèn luyện thói quen, nếp tư duy sáng tạo của người học. Từng bước áp dụng các phương pháp tiên tiến và phương tiện hiện đại vào quá trình dạy - học, bảo đảm điều kiện và thời gian tự học, tự nghiên cứu cho học sinh, nhất là sinh viên đại học". Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX của Đảng (4/2001) tiếp tục nêu rõ: "Đổi mới phương pháp dạy và học, phát huy tư duy sáng tạo và năng lực tự đào tạo của người học, coi trọng thực hành, thực nghiệm, ngoại khóa, làm chủ kiến thức, tránh nhồi nhét, học vẹt, học chay". Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ra công văn hướng dẫn giảng dạy các môn khoa học Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh: "Thực hiện đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng chuyển quá trình dạy học ở bậc đại học thành quá trình tự học của SV có tổ chức và hỗ trợ tối ưu của giảng viên, ứng dụng mạnh mẽ các phương tiện hỗ trợ và công nghệ thông tin, chấm dứt tình trạng "đọc - chép" trên giảng đường đại học... Thực hiện 50% thời gian môn học dành cho lên lớp và 50% thời gian hội thảo có giảng viên hướng dẫn và SV tự nghiên cứu"... Như vậy, vấn đề tự học đã được nhiều nhà khoa học, các nhà giáo dục và các tổ chức, các cơ sở giáo dục - đào tạo thực sự quan tâm và đã đưa ra nhiều biện pháp tổ chức thực hiện. Để nâng cao hiệu quả hoạt động tự học của SV và hoạt động hướng dẫn tự học của giảng viên, cần làm rõ một số vấn đề lý luận sau:

Thế nào là phương pháp tự học?

PPTH là tổng hợp các cách thức, con đường, biện pháp, phương tiện mà người học lựa chọn, sử dụng trong

quá trình chiếm lĩnh một khối lượng tri thức nào đó để hoàn thành nhiệm vụ học tập và nghiên cứu đã đề ra.

Cùng với tự học thì vấn đề hướng dẫn tự học là điều quan trọng và cần thiết. Vì người giảng viên luôn trăn trở với câu hỏi: *bằng cách nào hướng dẫn cho sinh viên thực hành được PPTH để đạt được kết quả cao nhất?*

Giáo sư Nguyễn Cảnh Toàn - người đi đầu trong công tác nghiên cứu và phổ biến các hoạt động hướng dẫn tự học với quy mô lớn và có giá trị thực tiễn cao, ông cho rằng: "Hướng dẫn tự học chủ yếu là hướng dẫn tư duy trong việc chiếm lĩnh kiến thức, hướng dẫn tự phê bình về tính cách trong quá trình chiếm lĩnh tri thức. Đó là tự học có hướng dẫn. Hay PGS.TS. Nguyễn Văn Khôi đã đưa ra khái niệm: "*Dạy cách tự học* là dạy cách thức đi đến nội dung thông qua dạy những nội dung cụ thể". Tác giả Hoàng Hữu Niềm đã đưa ra quan niệm: "Hướng dẫn tự học là sự hỗ trợ của giảng viên trong việc định hướng, tổ chức và chỉ đạo nhằm giúp người học tối ưu hóa quá trình tự lực chiếm lĩnh kiến thức, hình thành kỹ năng, kỹ xảo thông qua đó để hình thành và phát triển nhân cách của họ".

Như vậy, hướng dẫn PPTH là một quá trình chỉ dẫn, giúp đỡ của người dạy đối với người học, nhằm hình thành và rèn luyện cho người học phương pháp, kỹ năng và thói quen, ý thức tự học một cách hợp lý, hiệu quả và thường xuyên, liên tục; qua đó giúp người học từng bước nâng cao được kết quả học tập và nghiên cứu của mình. Hướng dẫn tự học có nhiều hình thức và cách thức khác nhau tùy theo đối tượng và nội dung tri thức cần hướng dẫn.

Theo chúng tôi, *hướng dẫn tự học môn Triết học Mác - Lênin là quá trình chỉ dẫn, giúp đỡ của người dạy đối với người học, nhằm hình thành và rèn luyện cho người học phương pháp, kỹ năng và thói quen, ý thức tự học môn khoa học đó một cách hợp lý, hiệu quả và thường xuyên, qua đó giúp người học từng bước nâng cao được kết quả học tập và nghiên cứu môn học.*

Một số hình thức hướng dẫn tự học như sau:

Thầy hướng dẫn cho sinh viên ở xa thông qua các phương tiện truyền thông; Thầy hướng dẫn trực tiếp, sau đó sinh viên về tự học; Thầy hướng dẫn trực tiếp thông qua các tiết giảng trên lớp, trong các buổi sinh hoạt chuyên môn hoặc các giờ ngoại khóa.

2.2. Tính đặc thù của hướng dẫn PPTH môn Triết học Mác - Lênin

Thứ nhất, đặc thù của tri thức Triết học Mác - Lênin là mang tính trừu tượng và khái quát cao, do đó hướng dẫn PPTH cho SV phải có kế hoạch, có hệ thống và có sự chuẩn bị chu đáo, kỹ lưỡng; phải đi từ thấp đến cao, từ dễ đến khó, từ đơn giản đến phức tạp và bằng cả sự tâm huyết của người dạy thì mới có thể giúp người học từng bước nhận thức đúng đắn và vận dụng có hiệu quả

những tri thức môn học vào thực tiễn cuộc sống của họ.

Thứ hai, đối tượng nghiên cứu của môn khoa học này là những quy luật chung nhất của tự nhiên, xã hội và tư duy; mối quan hệ giữa con người với thế giới xung quanh và vị trí, vai trò của con người trong thế giới đó. Vì vậy, hướng dẫn PPTH môn Triết học Mác - Lênin phải là “chất xúc tác”, là “lực tác động” giúp SV tự mình chiếm lĩnh được những nội dung tri thức môn học. Trên cơ sở đó, hình thành ở người học thế giới quan, phương pháp luận khoa học, nhân sinh quan tích cực, có tác dụng định hướng đúng đắn cho họ trong hoạt động nhận thức và hoạt động thực tiễn.

Thứ ba, triết học Mác - Lênin là hệ tư tưởng, là vũ khí lý luận của giai cấp công nhân; phản ánh lập trường, thế giới quan, nhân sinh quan của giai cấp công nhân; là môn khoa học mang tính cách mạng sâu sắc và triệt để. Vì vậy, giảng viên dạy môn khoa học này không chỉ cung cấp cho người học hệ thống tri thức lý luận, hình thành ở người học thế giới quan duy vật biện chứng, phương pháp luận đúng đắn mà còn trang bị và giáo dục cho họ lập trường chính trị, hệ tư tưởng tiến bộ và phẩm chất đạo đức của người cách mạng.

Thứ tư, là hệ tư tưởng của giai cấp công nhân cho nên triết học Mác - Lênin mang tính giai cấp và tính đảng sâu sắc. Song, không phải vì thế mà triết học Mác - Lênin là sự minh họa chủ quan duy ý chí đường lối chủ trương của Đảng. Trái lại, nó là sự phản ánh đúng đắn, khách quan, thế giới quan hiện thực; là quá trình tổng kết và khái quát sâu sắc thực tiễn sinh động phong phú; là cơ sở khoa học cho việc hoạch định đường lối, chủ trương của Đảng. Do đó, trong dạy học cũng như trong hướng dẫn PPTH phải đảm bảo nguyên tắc thống nhất giữa tính đảng và tính khoa học, giữa lý luận và thực tiễn.

Thứ năm, hệ thống tri thức triết học Mác - Lênin là sự khái quát thành tựu của các khoa học cụ thể, vì thế đòi hỏi người giảng viên không chỉ nắm vững hệ thống tri thức triết học Mác - Lênin, kinh tế chính trị Mác - Lênin, lý luận về chủ nghĩa xã hội của chủ nghĩa Mác - Lênin mà còn có sự hiểu biết về một số lĩnh vực khoa học khác (tức là phải có phong kiến thức rộng), đồng thời phải có vốn sống thực tế phong phú thì mới có thể đảm nhiệm tốt việc hướng dẫn PPTH cũng như việc giảng dạy môn Triết học Mác - Lênin cho SV.

2.3. Thực trạng việc tự học môn Triết học Mác - Lênin của sinh viên các trường đại học ở nước ta hiện nay

Trong những năm vừa qua, hoạt động đổi mới nội dung, chương trình và PPDH đã diễn ra hết sức mạnh mẽ ở tất cả các cấp học, bậc học và môn học, đặc biệt là đối với các môn khoa học Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh. Nhiều trường đại học đã tổ chức nhiều cuộc hội thảo chuyên đề bàn về đổi mới nội dung, PPDH các

môn khoa học này. Hội thảo cũng đã thu hút nhiều cán bộ, giảng viên và SV đến tham dự và phát biểu ý kiến. Song, nhìn chung chất lượng và hiệu quả còn thấp, chưa tạo ra được bước chuyển biến mạnh mẽ.

Môn Triết học Mác - Lênin có vai trò quan trọng cả về mặt lý luận và thực tiễn trong việc giáo dục nhân cách người học. Tuy nhiên, SV chưa nhận thức được một cách đúng đắn và đầy đủ về tầm quan trọng và ý nghĩa của việc học môn khoa học Mác - Lênin đối với cuộc sống và nghề nghiệp tương lai của họ. Vì thế, ý thức tự học cũng như chất lượng và hiệu quả tự học của SV chưa cao. Đây là một thực tế đòi hỏi những người làm công tác giảng dạy khoa học Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh cần phải nhìn nhận lại một cách nghiêm túc để từ đó có phương hướng và biện pháp khắc phục triệt để thực trạng này.

Qua tìm hiểu, chúng tôi được biết, tâm trạng của SV khi tự học các môn Lý luận chính trị nói chung, môn Triết học Mác - Lênin nói riêng thường không có hứng thú, chưa có sự say mê hay mệt mỏi chán nản. Đa số SV đến sát kì thi mới học, việc học chỉ nhằm đối phó với thi cử chứ thực sự không phải là sự tự giác và lòng say mê học tập. Chính vì thế, kết quả học tập môn học này của SV không cao. Các PPTH mà SV thường áp dụng là đọc và học những kiến thức trong phạm vi bài giảng. Rất ít SV lập dàn bài và đề cương sơ lược hay đọc giáo trình trước khi nghe giảng viên giảng. Khi thảo luận thì chủ yếu xem nhanh trong giáo trình hoặc vào mạng internet tra cứu,... Do vậy, kiến thức chưa sâu rộng, có khi không chính xác.

Vì vậy, giảng viên cần phải hướng dẫn cho sinh viên PPTH môn Triết học Mác - Lênin một cách khoa học để qua đó hình thành và rèn luyện cho SV phương pháp, kĩ năng và thói quen tự học một cách khoa học và thường xuyên. Chỉ có như vậy chất lượng và hiệu quả tự học môn khoa học Mác - Lênin của SV mới được nâng lên.

2.4. Thực trạng việc hướng dẫn tự học môn Triết học Mác - Lênin cho sinh viên các trường đại học ở nước ta hiện nay

Trong các trường đại học ở nước ta hiện nay, số lượng giảng viên trực tiếp giảng dạy các môn khoa học Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh không nhiều. Một giảng viên có khi phải dạy tất cả các môn Lý luận chính trị trong cùng một lớp. Cơ sở vật chất phục vụ cho công tác giảng dạy trên lớp còn thiếu. Từ thực tế đó, nhận thức của các giảng viên về sự cần thiết phải hướng dẫn PPTH cho SV là hoàn toàn đúng đắn. Nhưng việc triển khai thực hiện còn chậm và hiệu quả chưa cao, chưa đáp ứng được yêu cầu thực tiễn. Trong thực tế giảng dạy, các giảng viên chủ yếu sử dụng các phương pháp thuyết trình và đàm thoại, kết hợp sử dụng phương pháp thảo luận trên lớp, trình bày trực quan, nêu vấn đề,... ít sử dụng các phương tiện dạy học hiện đại. Những biện pháp

mà giảng viên quan tâm hàng đầu để hướng dẫn cho SV cũng chỉ chủ yếu là: “xác định trọng tâm bài giảng và giải thích kỹ cho SV hiểu”, “cho bài tập vận dụng để SV tự giải quyết”, hoặc “hướng dẫn SV cách tự học mà bản thân cho là hiệu quả”, cho dù các biện pháp này cũng có những tác dụng nhất định đối với kết quả học tập của SV. Giảng viên chưa quan tâm đúng mức tới việc hướng dẫn cho SV “cách lập kế hoạch học tập và thực hiện kế hoạch”; “cách đọc giáo trình, tác phẩm kinh điển”; “cách chuẩn bị bài trước”... một cách khoa học nên đã không hình thành được cho SVPPH môn Triết học Mác - Lênin. Đó là một trong những tồn tại mang tính phổ biến ở các trường đại học trong cả nước mà trong thời gian tới chúng ta cần phải khắc phục triệt để.

Trước hết, cần tìm ra nguyên nhân dẫn đến những hạn chế đó, chẳng hạn như: Tri thức môn học này trừu tượng, khái quát cao; Do quan niệm là môn phụ, không quan trọng; Thiếu giáo trình, tài liệu tham khảo; Phương pháp giảng dạy của giảng viên chưa kích thích được hứng thú học tập của SV; SV chưa có PPTH do thiếu sự hướng dẫn tự học tận tình, chu đáo của giảng viên; Ý thức tự học của SV còn kém; Không có sự kiểm tra, giám sát thường xuyên của giảng viên; Các hình thức tổ chức dạy học của giảng viên chưa thực sự phong phú, hấp dẫn.

Theo chúng tôi, trong những nguyên nhân trên, nguyên nhân chủ yếu nhất làm cho chất lượng tự học môn Triết học Mác - Lênin của SV còn thấp là do SV chưa có PPTH, do thiếu sự hướng dẫn tự học tận tình của giảng viên và do ý thức tự học của SV còn kém.

Vì vậy, hướng dẫn cho sinh viên PPTH hợp lý, hiệu quả để từ đó kích thích được tính tích cực, độc lập sáng tạo của họ đã, đang và sẽ là hướng đi đúng và là yêu cầu đối với mỗi giảng viên cũng như toàn ngành Giáo dục và Đào tạo.

2.5. Một số biện pháp hướng dẫn phương pháp tự học môn Triết học Mác - Lênin cho sinh viên các trường đại học ở nước ta hiện nay

Một là, hướng dẫn cách lập kế hoạch học tập và thực hiện kế hoạch học tập: Lập kế hoạch học tập một học kỳ; Lập kế hoạch học tập tuần.

Hai là, hướng dẫn cách đọc giáo trình, tác phẩm kinh điển: Lựa chọn giáo trình, tác phẩm; Xác định mục đích đọc; Đọc lướt; Đọc nhanh; Đọc kỹ; Đọc liên hệ với thực tiễn; Đọc kết hợp với ghi chép.

Ba là, hướng dẫn cách chuẩn bị bài trước ở nhà: Khởi thông; Ghi chép; Đánh dấu hỏi; Tìm lời giải; Hỏi tương...

Bốn là, áp dụng mô hình dạy học tích cực trên lớp: **1/ Những kiến thức cần nắm vững.** SV tự đọc giáo trình, phải hiểu và nắm vững trong mỗi bài. Số lượng kiến thức cơ bản phải nắm vững trong giáo trình đã được chọn lọc vừa đủ theo yêu cầu. **2/ Tự học ở nhà theo hướng dẫn.** SV

phải làm xong trước khi đến lớp thể hiện qua hệ thống các câu hỏi bám sát kiến thức ở phần trước. Chủ yếu SV trả lời theo bản đồ tư duy. **3/ Tự học ở lớp theo nhóm và có sự hướng dẫn của giảng viên.** Khâu này chiếm khoảng 3/4 thời gian buổi học trên lớp. Giảng viên kiểm tra chất lượng việc tự học ở nhà của SV qua việc xem nhanh ngẫu nhiên một vài bản đồ tư duy do SV nộp ngay đầu buổi học; giảng viên tóm tắt có trọng điểm các kiến thức ở phần 1 và hướng dẫn SV chuẩn bị nội dung bài học bằng powerpoint; các nhóm thuyết trình do giảng viên phân công hoặc thảo luận nhóm một vấn đề ngay tại lớp; SV xem băng, đĩa hình mở rộng kiến thức và thảo luận câu hỏi. **4/ Giảng viên tổng kết và hướng dẫn SV chuẩn bị buổi học sau.**

Thực hiện đầy đủ quy chế lớp học và văn hóa học đường, trong đó đặc biệt lưu ý: sinh viên đến lớp phải có giáo trình, bản kế hoạch môn học, phải có vở bài tập và nộp bản đồ tư duy ngay đầu buổi học.

Tổ chức làm việc trên lớp, SV ngồi cố định theo khu vực để thuận tiện cho việc quản lý và học nhóm. Những SV bàn trên cùng với SV bàn sau tạo thành một nhóm ổn định suốt môn học. Chia SV mỗi lớp thành các nhóm, cử nhóm trưởng và nhóm phó để điều hành hoạt động nhóm ở lớp và ở nhà; giảng viên cho SV thuyết trình theo chủ đề bằng powerpoint hoặc bản đồ tư duy đã chuẩn bị. Cả lớp thảo luận, nhận xét, đánh giá bài thuyết trình của bạn. Sau đó giảng viên tổng kết, hệ thống những kiến thức mà SV cần nắm vững, cho điểm SV thuyết trình. Kết thúc một chương của môn học, giảng viên hướng dẫn SV viết tiểu luận về phương pháp luận. Giảng viên kiểm tra, đánh giá và cho điểm bài tiểu luận của SV.

Ưu điểm của các biện pháp hướng dẫn PPTH môn Triết học Mác - Lênin:

Thực tiễn thử nghiệm qua giảng dạy môn Triết học Mác - Lênin cho SV, tập hợp ý kiến của SV và thông qua kiểm tra việc SV thực hiện theo hướng dẫn PPTH của GV, chúng tôi đã rút ra một số ưu điểm sau: **1/** Kích thích được tính tích cực, chủ động, sáng tạo và sự hứng thú học tập của SV. **2/** Giúp SV hiểu bài và nắm vững kiến thức cơ bản ngay tại lớp. **3/** Rèn luyện cho SV kỹ năng diễn đạt và kỹ năng làm việc tập thể. **4/** Rèn luyện cho SV khả năng vận dụng lý luận vào thực tiễn. **5/** Phát huy khả năng tự học của SV. **6/** Góp phần nâng cao hiệu quả và chất lượng bài giảng. **7/** Tính ứng dụng thực tiễn cao.

2.6. Điều kiện thực hiện

Đối với giảng viên: Đội ngũ GV phải được đào tạo bài bản, chính quy, đúng chuyên ngành (do đặc thù của môn khoa học Mác - Lênin); phải có sự am hiểu về đặc điểm bản chất của PPDH tích cực; phải tích cực học tập nghiên cứu để nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ; phải có lòng tâm huyết với nghề, thường xuyên cập nhật thông tin, sinh hoạt chuyên đề, tọa đàm, tập huấn,

hội thảo khoa học về đổi mới PPDH,... GV còn cần có trình độ ngoại ngữ, tin học,... quá trình giảng dạy GV phải nắm vững các khâu và các bước trong quy trình hướng dẫn PPTH môn khoa học Mác - Lênin và kết hợp với các PPDH tích cực khác.

Đối với sinh viên: SV cần phải thay đổi tư duy và thói quen học tập thụ động, phải tích cực, nỗ lực, chủ động trong việc thực hiện mục tiêu và nhiệm vụ học tập; SV cần tích cực tham gia các hoạt động tập dượt nghiên cứu khoa học, ngoại khóa và các hoạt động xã hội khác.

Đối với nhà trường: Về công tác tổ chức, quản lý, nhà trường cần tạo điều kiện thuận lợi hơn nữa để khuyến khích, động viên GV và SV tích cực đổi mới PPDH, song cũng cần quản lý và giám sát chặt chẽ nề nếp dạy và học... Quán triệt tất cả các GV dạy khoa học Mác - Lênin của trường thực hiện theo đúng quy trình hướng dẫn PPTH để tạo ra sự thống nhất, đồng đều trong toàn trường. Sắp xếp thời khóa biểu và phân công giờ dạy hợp lý hơn để GV có nhiều thời gian đầu tư cho lĩnh vực chuyên môn cũng như cho bài giảng của họ một cách thích đáng. Về cơ sở vật chất và phương tiện dạy học, nhà trường cần trang bị đầy đủ giáo trình và bổ sung thêm tài liệu tham khảo; cần phải tăng số giờ và số buổi mở của thư viện; trang bị thêm các phương tiện dạy học hiện đại,...

3. Kết luận

Hướng dẫn cho SV PPTH phù hợp, hiệu quả là vô cùng quan trọng và cần thiết trong quá trình dạy học. Bởi

tự học là một trong những yếu tố quyết định chất lượng học tập của SV nói riêng, chất lượng giáo dục và đào tạo của nhà trường nói chung. Để làm tốt việc hướng dẫn PPTH môn khoa học Mác - Lênin cho SV trường Đại học Phenikaa thì cả giảng viên và SV cần phải nắm vững các khâu và nghiêm túc thực hiện theo quy trình và biện pháp hướng dẫn PPTH môn khoa học này. □

Tài liệu tham khảo

- [1]. Trần Văn Trung (2005), *Một số biện pháp giáo dục tính tự lực học tập cho sinh viên...*, Luận văn thạc sỹ.
- [2]. Phạm Khắc Chương (1997), *Comenxi Ông tổ của nền sư phạm cận đại*, NXB Giáo dục, tr.101.
- [3]. Phan Trọng Luận (1995), *Về khái niệm học sinh làm trung tâm*, Nghiên cứu giáo dục, tr.16.
- [4]. Hà Thế Ngữ, Đặng Tiến, Bùi Đức Thiệp (1990), *Hồ Chí Minh về vấn đề giáo dục*, NXB Giáo dục, Hà Nội, tr.67.
- [5]. Đảng Cộng sản Việt Nam., *Nghị quyết hội nghị BCH Trung ương lần thứ hai* (khóa VIII), 1996.
- [6]. Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX*, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2001.
- [7]. Bộ Giáo dục và Đào tạo, Công văn số: 11381/BGDĐT - DH & SĐH về việc: *Hướng dẫn giảng dạy các môn khoa học Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh năm học 2006 - 2007*.
- [8]. Hoàng Hữu Niềm (2003), *Phương pháp hướng dẫn tự học phần cơ sở di truyền cho học viên tại các TTGD TX*, Luận án tiến sĩ, tr.23.
- [8]. Đảng Cộng sản Việt Nam (2001), *Văn kiện đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX*, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội.

Guidance for self-study method on Marxist-Leninist philosophy for university students in our country today

Dong Thi Tuyen

PHENIKAA University

Email: tuyen.dongthi@phenikaa-uni.edu.vn

Abstract: Self-study instruction in Marxist-Leninist philosophy is the process of instructing and helping the learners by the teachers in order to form and train the learners with methods, skills, habits, and the will to self-study that science in a reasonable, effective and regular manner, thereby helping them to gradually improve the results of studying and researching the subject.

Keywords: Self-study method manual, Marxist-Leninist philosophy, students, university.